

Collegevergadering:	28 maart 2024
Portefeuillehouder:	Jasper Nieuwenhuizen (Wonen)
Relatie met andere portefeuillehouder(s):	Christian Schouten (Asiel)
Relatie met andere portefeuillehouder(s):	Anjo van de Ven (Vastgoed)
Relatie met andere portefeuillehouder(s):	Anja Schouten (Openbare Orde & Veiligheid)
Status:	openbaar

Onderwerp: Vervolgstappen statushouders Picassolaan

Voorgesteld besluit

1. Vast te stellen dat de gemeente Castricum in gebreke is bij het nakomen van de Regionale Bestuursovereenkomst Tijdelijk Wooncentrum Picassolaan.
2. Het Tijdelijk Wooncentrum aan de Picassolaan per 1 april op te heffen.
3. Het verzoek te doen aan de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, via de staatssecretaris Justitie & Veiligheid, om de Castricumse statushouders die verblijven op de Picassolaan op te nemen in de taakstelling van de gemeente Alkmaar indien zij zijn ingegaan op het aanbod van de gemeente Alkmaar voor tijdelijke huisvesting elders.
4. Maatregelen te nemen om de statushouders zo snel mogelijk elders huisvesting te bieden, om zo gestand te doen aan de afspraak met omwonenden van de Picassolaan.

Samenvatting

Momenteel verblijven in ieder geval nog 54 Castricumse statushouders in het Tijdelijk Wooncentrum aan de Picassolaan. Gebleken is dat de gemeente Castricum de afspraken uit de bestuursovereenkomst niet is nagekomen. Conform de overeenkomst van lastgeving worden aanvullende kosten, die de gemeente Alkmaar maakt als gevolg van dit besluit, verhaald op de gemeente Castricum. Verzocht wordt om per 1 april de statushouders, die meewerken aan tijdelijke huisvesting elders, op te nemen in de taakstelling van de gemeente Alkmaar voor 2024. Daarmee wordt de te realiseren taakstelling die in de tweede helft van het jaar bekend gemaakt wordt, verminderd. Met dit besluit neemt de gemeente Alkmaar de verantwoordelijkheid over.

Dit voorstel staat in relatie tot Uitvoeringsprogramma coalitieakkoord 2023-2026

Argumenten

1. *Opheffing van het Tijdelijk Wooncentrum is in lijn met de afspraken met omwonenden van de Picassolaan, de Regionale Bestuursovereenkomst en het coalitieakkoord.*
De gemeente Castricum is de afspraken uit de Regionale Bestuursovereenkomst Tijdelijk Wooncentrum Picassolaan niet nagekomen. Dit verhindert naleving van afspraken met omwonenden. Opheffing van het Tijdelijk Wooncentrum op initiatief van de gemeente Alkmaar

biedt de mogelijkheid om de panden zo snel mogelijk onder de Leegstandwet te laten vallen en de geplande gebiedsontwikkeling te vervolgen.

2. *De staatssecretaris Asiel, de provincie en het COA hebben mondeling aangegeven een opname in de taakstelling van de gemeente Alkmaar te steunen, de statushouders tellen mee voor de taakstelling van 2024.*

De in dit collegevoorstel beschreven oplossing is bestuurlijk besproken met de directeur van het COA, de commissaris van de koning en de staatssecretaris Asiel. In ieder geval totdat de taakstelling voor 2024-II bekend is gemaakt richt de gemeente zich in de uitvoering van de taakstelling huisvesting statushouders exclusief op vervolghuisvesting voor deze groep, alsook op de recent in de taakstelling opgenomen (voormalig Castricumse) gezinnen. Na inwilliging van ons verzoek naar de minister wordt de taakstelling 2024-II niet hoger, de druk op de sociale woningmarkt neemt dus ook niet toe.

3. *De financiële gevolgen van dit besluit zijn voor de gemeente Alkmaar gering.*

Het in de taakstelling opnemen van deze groep heeft het voordeel dat deze groep al bekend is bij en met de gemeente Alkmaar. Een aanzienlijk gedeelte van deze statushouders is reeds werkzaam. De meest recente gegevens laten zien dat in ieder geval 23 huishoudens werkzaam zijn, het restant neemt deel aan een traject van arbeidsbemiddeling door Zaffier. 7 personen volgen een traject om zelfstandig ondernemer te worden. Ook zijn de inburgeringstrajecten van deze statushouders reeds in een vergevorderd stadium, bij een nieuwe groep statushouders zou de gemeente hier aanvullend in moeten investeren. In het scenario dat de gemeente Castricum op 1 april wel uitstroomt uit het Tijdelijk Wooncentrum had gerealiseerd zou qua uitkeringen de druk op de Alkmaarse begroting kleiner zijn. Een groot aantal statushouders heeft echter al werk. Indien de taakstelling 2024 behaald zou moeten worden met statushouders die nog in een AZC verblijven zou de gemeente Alkmaar 100% van de uitkeringen moeten betalen. Conform de overeenkomst van lastgeving worden aanvullende kosten die de gemeente Alkmaar maakt naar aanleiding van dit besluit verhaald op de gemeente Castricum.

Kanttekeningen en alternatieven

1. *Door het niet nakomen van de afspraken door de gemeente Castricum is het voor de gemeente Alkmaar niet mogelijk gebleken om de afspraak met omwonenden gestand te doen hetgeen een beroep doet op hun draagkracht.*

Hierover is een gesprek gevoerd met omwonenden. Zij zijn teleurgesteld, maar hebben ook begrip voor de situatie. Het heeft geen gevolgen voor het proces van de herontwikkeling van de locatie.

2. *Statushouders zijn niet verplicht om een aanbod van opvang op een andere tijdelijke locatie te accepteren, ook na koppeling aan de gemeente Alkmaar.*

De verwachting is dat de statushouders met het toekomstperspectief dat hen door dit besluit geboden wordt, zij hier wel open voor zullen staan. Bij weigering volgt een procedure om de Castricumse statushouders alsnog uit de Picassolaan te krijgen.

3. *Als de minister niet ingaat op het verzoek blijven het Castricumse statushouders.*

De gemeente Alkmaar zal zich in dit geval beraden op vervolgstappen.

4. *Het gebrek aan perspectief vanuit de gemeente Castricum heeft de statushouders in een lastige positie gebracht, dit geeft een risico op escalatie.*

De hieruit resulterende onzekerheid heeft invloed gehad op de mentale gezondheid van een aantal statushouders en geeft daarmee risico op onrust met een kans op escalatie.

Financiële aspecten

Conform de overeenkomst van lastgeving worden aanvullende kosten die de gemeente Alkmaar maakt naar aanleiding van dit besluit verhaald op de gemeente Castricum.

Vervolg en communicatie

1. Het college informeert de raad middels bijgevoegde RIB op 28 maart 2024.
2. Het college informeert de gemeente Castricum op 28 maart 2024.
3. De statushouders worden op 28 maart 2024 uitgenodigd om in gesprek te gaan met de burgemeester en wethouder Wonen over hun verblijf in de gemeente Alkmaar. De recent in de taakstelling opgenomen gezinnen worden geïnformeerd dat zij op de Picassolaan mogen verblijven tot zij vervolghuisvesting elders in de gemeente kunnen betrekken.
4. De gemeente Alkmaar informeert de pers op 28 maart 2024.
5. De gemeente Alkmaar neemt contact op met potentiële tijdelijke locaties waar de overgenomen statushouders ondergebracht kunnen worden, in afwachting van een aanbod voor eindhuisvesting in Alkmaar. Ook worden panden die de gemeente reeds gebruikt voor de opvang/huisvesting van bijzondere doelgroepen verkend op geschiktheid als alternatieve locatie.
6. De statushouders (exclusief recent in de taakstelling opgenomen gezinnen) krijgen elders tijdelijke locaties aangeboden om te verblijven. Hierbij wordt in de uitvoering zoveel mogelijk rekening gehouden met de impact op bijvoorbeeld woon-werk verkeer van de statushouders.
7. Het op de Picassolaan aanwezige toezicht blijft gehandhaafd.

Bijlagen

1. Raadsinformatiebrief statushouders Picassolaan

Unit : PPI, Vitaliteit